

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 18.06.1996
KOM(95) 520 endelig udg.

96/0161 (COD)

Forslag til
EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV
om køb af forbrugsvarer og forbrugsgarantier

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

I

Almindelige bemærkninger

A. Baggrund

1. Siden offentliggørelsen af Det Europæiske Økonomiske Fællesskabs første foreløbige program for en politik vedrørende forbrugerbeskyttelse og -oplysning⁽¹⁾ har de forskellige fællesskabsinstitutioner flere gange anmodet Kommissionen om at fremlægge forslag til forbedring af garanti- og eftersalgsserviceordningernes funktion. Den gradvise gennemførelse af det indre marked har blot øget behovet for at få disse problemer behandlet på fællesskabsplan.

Kommissionen foreslog derfor i sit forslag til Rådets direktiv om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler⁽²⁾ en harmonisering af visse aspekter af den lovbestemte og handelsmæssige garanti vedrørende løsøre og den lovbestemte garanti vedrørende tjenesteydelser. Disse forslag blev støttet af Europa-Parlamentet. Rådet foretrak dog en selvstændig og mere dybtgående behandling af disse emner og afviste at medtage disse bestemmelser i direktivet om urimelige kontraktvilkår. Rådet opfordrede Kommissionen til "at undersøge mulighederne for en indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes garantiordninger for forbrugeraftaler og på grundlag heraf eventuelt at forelægge et direktivforslag om harmonisering af de nationale lovgivninger på dette område"⁽³⁾.

Kommissionen har i mellemtiden omhyggeligt analyseret "hensigtsmæssigheden af en tilnærmelse af garantiordningen og af en forbedring af eftersalgsservicen vedrørende varer og tjenesteydelser i det indre marked"⁽⁴⁾. Denne analyse har fundet sted i forbindelse med de udvidede høringer, der blev iværksat ved offentliggørelsen af grønbogen om forbrugsvaregarantier og eftersalgsservice⁽⁵⁾. Konsekvensanalysen i bilaget til dette forslag indeholder en oversigt over resultatet af disse høringer.

Forslaget kompletterer endvidere direktiv 93/13/EØF om urimelige kontraktvilkår, som sikrer alle forbrugere en ensartet mindstebeskyttelse i hele Unionen med hensyn til de kontraktvilkår, der aftales ved transaktioner med erhvervsdrivende. Uafhængigt af, hvor købet er foretaget, finder den europæiske forbruger således overalt samme

(1) Rådets resolution af 14. april 1975, EFT nr. C 92 af 25.4.1975, s. 1.

(2) Oprindeligt forslag EFT nr. C 243 af 28.9.1990, s. 2. Ændret forslag EFT nr. C 73 af 24.3.1992, s. 7.

(3) Rådets erklæring til optagelse i mødeprotokollen for det møde, på hvilket direktivet om urimelige kontraktvilkår blev vedtaget den 5. april 1993.

(4) Således som Rådet opfordrede den til i sin resolution af 13. juli 1992 om de fremtidige prioriteter for udvikling af forbrugerbeskyttelsespolitikken, EFT nr. C 186 af 23.7.1992.

(5) KOM(93) 509 endelig udg. af 15. november 1993.

beskyttelse mod urimelige kontraktvilkår. Men direktivet vedrører alene de vilkår, der gælder for en transaktion, og siger intet om forbrugerens rettigheder i tilfælde af misligholdelse af kontrakten. Således vil en klausul i en købekontrakt, som fritager sælgeren fra ansvar for mangler i den solgte genstand, ikke kunne gøres gældende over for forbrugeren. Men de konkrete rettigheder, som forbrugeren kan påberåbe sig i denne situation, vil variere - undertiden meget - afhængigt af købslandet. Nærværende forslag skal sikre forbrugerne en ensartet mindstebeskyttelse i hele Unionen.

Behovet for et direktiv herom blev ligeledes fremhævet i Europa-Parlamentets udtalelse om Kommissionens grønbog⁽⁶⁾. Her anmodede Parlamentet nemlig Kommissionen om hurtigt at fremlægge et direktivforslag.

2. De undersøgelser, der er gennemført i de forskellige medlemsstater, viser, at problemerne vedrørende varenes kvalitet og garanti- og eftersalgsserviceordningernes funktion er hovedårsagen til de forbrugerklager, der opstår ved køb af varer⁽⁷⁾. Det samme billede tegner sig i forbindelse med transaktioner på tværs af grænserne. De oplysninger, der når frem til Kommissionen, navnlig gennem de Euro-infocentre for forbrugere, der opererer i visse grænseområder, viser, at forbrugerklagerne vedrørende køb af løsøre i langt de fleste tilfælde drejer sig om problemer med hensyn til iværksættelse af lovbestemte og handelsmæssige garantier. En gennemgang af de 100 seneste tilfælde af tvister vedrørende vareindkøb på tværs af grænserne, der er anmeldt til Kommissionen af et af disse Euro-infocentre (Frankrig, Luxembourg, Belgien og Tyskland), viser, at der er tale om ca. 70% af tilfældene.

Det er klart, at grænseoverskridende transaktioner giver forbrugerne større problemer på grund af konfliktens art, f.eks. problemet med lovvalget, forskelle mellem de nationale love, problemer med den handelsmæssige garantis anvendelighed osv.

3. På denne baggrund er det ikke overraskende, at de europæiske forbrugere stadig tøver med at foretage konkrete tværnationale indkøb, selv om de europæiske borgere i teorien betragter friheden til at købe varer og tjenesteydelser i udlandet som en af hovedfordelene ved enhedsmarkedet. Ifølge en Eurobarometer-undersøgelse gennemført i 1993⁽⁸⁾ angiver 52% af forbrugerne derimod vanskelighederne ved at bytte eller

⁽⁶⁾ Beslutning af 6. maj 1994, EFT nr. C 205 af 25.7.1994, s. 562.

⁽⁷⁾ Her kan man f.eks. anføre Office of Fair Trading's statistikker om de forbrugerklager, der indgår til de nationale myndigheder i Det Forenede Kongerige. Disse statistikker, der udarbejdes hvert kvartal og offentliggøres i publikationen Fair Trading, viser klart overvægten af problemer vedrørende defekte varer og vedrørende vanskelighederne med at få dem repareret i klagerne vedrørende varer. En beregning på grundlag af de klager, der blev modtaget i andet kvartal 1994 (Fair Trading nr. 9, vinteren 1994/95), giver følgende procentsatser for de forskellige varekategorier: ikke polstrede møbler 60,6%, polstrede møbler 75,6%, radio, TV og andre elektriske apparater 66,4%, elektriske husholdningsartikler 72,2%, beklædning 61,3%, fodtøj 81,1%, parfumerivarer og toiletartikler 39,9%, smykker, armbåndsure og andre ure 66,6%, biler 59,5%, brugte biler 61,9%.

⁽⁸⁾ Eurobarometer nr. 39, september 1993.

få repareret varer, der er købt i andre lande, som den største hindring for indkøb på tværs af grænserne. Den procentdel af forbrugerne, der nævner denne hindring, er endog meget større i visse lande (f.eks. 68% i DK, 63% i NL og 61% i D). Sprogbarrieren nævnes af 40% af forbrugerne, og på tredjepladsen finder man vanskeligheden ved at afgøre tvister, som nævnes af 34% af forbrugerne. Det er ligeledes interessant at konstatere, at den hindring, der ligger på fjerdepladsen, er usikkerheden vedrørende salgsbetingelserne. Andelen af forbrugere, der nævner denne hindring, er vokset fra 24% i 1991 til 31% i 1993.

4. Rådet har i sine generelle konklusioner af 17. maj 1994 vedrørende grønbogen bekræftet, at det er overbevist om, at "fordelene ved det indre marked bør komme samtlige forbrugere til gode; at forbrugerne bør tilskyndes til at spille en mere aktiv rolle i dette marked; at enhver aktion på dette område skal ses i sammenhæng med de bestræbelser, der bør gøres for, at de europæiske borgere får et nærmere forhold til Europa".

Kommissionen har allerede i sin anden treårsplan vedrørende forbrugerpolitikken (1993-1995)⁽⁹⁾ understreget, at "køb på tværs af grænserne kun kan vinde udbredelse, såfremt forbrugeren er sikker på, at det er de samme garanti- og eftersalgsbetingelser, der gælder, uanset hvor leverandøren af en vare er etableret", og at det af hensyn til det indre markeds effektivitet er "nødvendigt at garantere forbrugeren, at han, uanset hvor i det indre marked en vare er købt, vil modtage en effektiv eftersalgsservice og vil have mulighed for at reagere over for eventuelle mangler ved det købte"⁽¹⁰⁾.

Det foreliggende direktivforslag er i overensstemmelse med denne målsætning og tager sigte på at sikre de europæiske forbrugere et fælles grundlag af mindsterettigheder i hele Den Europæiske Union. Dette kan kun gøres ved en indbyrdes tilnærmelse af de gældende nationale lovgivninger om den lovbestemte garanti. Den lovbestemte garanti udgør i samtlige medlemsstater selve grundlaget for forbrugernes rettigheder med hensyn til de købte varers kvalitet og kontraktmæssighed (mangelfri varer). De handelsmæssige garantier følger sig til disse grundlæggende rettigheder, men kan som regel ikke fravige disse. Den lovbestemte garanti er således det grundlag, på hvilket de handelsmæssige garantier udvikler sig og virker.

"Lovbestemt garanti" omfatter enhver retlig beskyttelse af køberen mod mangler ved salgsgenstanden og er en direkte udløber af loven, en retsvirkning af aftalen om køb. Det grundlæggende ved begrebet lovbestemt garanti er, at garantien har til formål at sikre, at køberens tillid til aftalen om køb og berettigede forventninger med hensyn til salgsgenstanden ikke skuffes, og at garantien gælder uafhængigt af parternes vilje og har de retsvirkninger, der er fastsat ved lov. En "handelsmæssig garanti" kræver derimod en viljestilkendegivelse fra en person, garantigiveren, som gør sig selv ansvarlig for visse mangler, der måtte vise sig ved salgsgenstanden. Den handelsmæssige garanti kommer konkret til udtryk i et skriftligt løfte, der ledsager produktet eller afleveres på købstidspunktet. Ved dette løfte forpligter garantigiveren

⁽⁹⁾ KOM(93) 378 endelig udg. af 28. juli 1993.

⁽¹⁰⁾ KOM(93) 509 endelig udg. af 15. november 1993.

sig til at reparere eller ombytte produktet, såfremt der viser sig en mangel ved det inden for en vis frist.

Forskellene mellem de nationale lovgivninger om lovbestemt garanti vedrører såvel definitionen af mangelsbegrebet som forbrugernes rettigheder og betingelserne for udøvelsen heraf. Forskellene er særlig store for så vidt angår den periode, i hvilken den lovbestemte garanti gælder. Der kan være tale om en ubestemt periode (F, B, L, NL, FIN), en kort periode på seks måneder (D, E, P, G, A), seks år (UK, IRL), to år (S) eller ét år (DK, I).

En stor del af de nationale lovgivninger stammer endvidere fra en tid, hvor produktions- og afsætningsbetingelserne var meget anderledes end i dag. De traditionelle civilretlige bestemmelser vedrørende aftaler om køb er udarbejdet på grundlag af situationen for to ligestillede borgere, som indgår en aftale, ved hvilken den første borger overdrager ejendomsretten til et formuegode, han ejer, til den anden. Disse bestemmelser passer således dårligt til de økonomiske realiteter i dag med masseproduktion og -afsætning. F.eks. viser de traditionelle virkninger af den lovbestemte garanti - ret til at hæve aftalen og ret til at få et prisnedslag - sig at være for stive og for utilstrækkelige, således at der er fare for, at de hverken tilfredsstiller forbrugeren eller sælgeren. I denne forbindelse skal man være opmærksom på, at den handelsmæssige garantis traditionelle midler - ombytning eller reparation af varen - kun indgår som led i den lovbestemte garanti i halvdelen af medlemsstaterne, og ofte inden for meget snævre grænser.

5. Medlemsstaterne synes i øvrigt at være klar over nødvendigheden af at modernisere deres nationale love. I flere af medlemsstaterne er man begyndt at gøre det. Der kan nævnes visse initiativer, der er taget for nylig. Det Forenede Kongerige har netop foretaget visse ændringer i den almindelige købelov, således at køberne udtrykkeligt beskyttes mod mindre mangler ved produkterne og manglende holdbarhed. Grækenland har for nylig vedtaget en ny almindelig lov om forbrugerbeskyttelse, som indeholder væsentlige bestemmelser om eftersalgsservice. Leverandørerne skal nemlig nu lade deres produkter ledsage af betjeningsvejledninger og underrette forbrugeren om den forventede levetid for produktet. Inden for den angivne periode skal forbrugerne have adgang til at få produktet repareret og vedligeholdt. Finland har ligeledes ændret sin lov om forbrugerbeskyttelse, bl.a. ved at bestemme, at producenten og sælgeren hæfter solidarisk inden for rammerne af den lovbestemte garanti. Tyskland har ikke iværksat nogen reform af sine bestemmelser, men et ekspertudvalg, der i årevis har arbejdet med en revision af obligationsretten, har klart tilkendegivet, at det finder de nuværende tyske retsfor skrifter forældede. Det har bl.a. foreslået en forlængelse af den lovbestemte garanti fra de nuværende seks måneder til tre år. Østrig er derimod allerede i gang med at behandle et lovforslag om ændring af de gældende bestemmelser om lovbestemt garanti, bl.a. med henblik på forlængelse af garanti-perioden til tre år. I Sverige synes den nuværende lovbestemte garantiperiode på to år at blive betragtet som utilstrækkelig. Man behandler nemlig et lovforslag om at fastsætte den lovbestemte garantiperiode til fem år. Der kan påregnes andre nationale initiativer om det vigtige spørgsmål om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med varekøb.

Dette direktivforslag vil bidrage til at forenkle de gældende nationale regler ved at tilnærme dem de gældende internationale regler om internationale købeftaler mellem erhvervsdrivende (Wienerkonventionen af 1980) og mindske den konkurrenceforvridning, der kan opstå som følge af indbyrdes afvigelser mellem de nationale love. Direktivforslaget imødekommer ligeledes Europa-Parlamentets ønsker vedrørende den nødvendige tilnærmelse på fællesskabsplan af medlemsstaternes privatret⁽¹¹⁾.

6. En analyse af, hvilken type forbrugerklager der fremkommer, og hvilke handelssædvaner virksomhederne har, viser, at en mindsteharmonisering af den lovbestemte garanti skal ledsages af visse rammeforskrifter vedrørende handelsmæssige garantier. Alt for ofte bevirker affattelsen af de handelsmæssige garantier, at man blander dem sammen med de lovbestemte garantier, og forbrugerne vildledes således med hensyn til, hvad der er deres ret. Endvidere er de handelsmæssige garantier også ofte for upræcise med hensyn til deres rækkevidde og indhold, eller der stilles urimelige betingelser, der skal opfyldes, før garantiene udløses. Herved tømmes de rettigheder, der indrømmes, for reelt indhold.
7. I denne begrundelse vil man af hensyn til klarheden anvende begreberne "lovbestemt garanti" og "handelsmæssig garanti". Men i selve direktivforslaget vil denne terminologi ikke blive fulgt fuldt ud, da det vil kunne give vanskeligheder i forbindelse med visse lande, hvis retlige traditioner ikke omfatter begrebet "lovbestemt garanti". Udtrykket "garanti" vil derfor blive forbeholdt de handelsmæssige garantier, hvilket i øvrigt er i overensstemmelse med forbrugernes almindelige opfattelse af udtrykket. Således vedrører de fire første artikler (indbyrdes tilnærmelse af køberetten) den "lovbestemte garanti", uden at dette udtryk nævnes, medens artikel 5 vedrører den "handelsmæssige garanti", benævnt "garanti".

B. Væsentlige aspekter ved forslaget

Direktivforslaget falder i to dele. Den første del, som er den vigtigste, vedrører den lovbestemte garanti. Den anden del vedrører den handelsmæssige garanti.

Med hensyn til den lovbestemte garanti er direktivforslagets rækkevidde nøje afgrænset. Formålet med det er at fastsætte regler vedrørende forbrugerbeskyttelsesaspekterne i forbindelse med køb af en vare, der viser sig at være mangelfuld. Der er under ingen omstændigheder tale om en fuldstændig harmonisering af købelovgivningen. Denne begrænsning betyder, at spørgsmål om, hvorledes aftalen indgås mellem parterne, om aftalens mangler, virkninger, gennemførelse eller ikke-gennemførelse eller om aftalens misligholdelse af andre årsager end varens manglende kontraktmæssighed ikke er omfattet af direktivforslaget, men alene er undergivet national lovgivning.

⁽¹¹⁾ Beslutninger af 26. maj 1989 og 6. maj 1994, henholdsvis EFT nr. C 158 af 26.6.1989, s. 400, og EFT nr. C 205 af 25.7.1994, s. 518.

Endvidere vedrører forslaget alene garantigiverens pligt til at finde en konkret løsning på problemet, dvs. tilbagebetaling eller nedsættelse af købesummen, ombytning eller reparation af varen. Direktivforslaget vedrører på ingen måde ansvaret for de eventuelle direkte eller indirekte skader, der forårsages af manglen.

Direktivforslaget sikrer ganske vist forbrugeren et grundlag af mindsterettigheder, der gælder i hele Den Europæiske Union. Men samtidig tilstræbes det at opretholde en vis ligevægt mellem hver parts forpligtelser. Således indeholder forslaget bestemmelser om forpligtelser, forbrugeren skal opfylde, hvis han ikke vil fortabe sine rettigheder.

Direktivforslagets anden del vedrører den handelsmæssige garanti, men der er ikke tale om at fastsætte regler for hele dette område. Der opstilles alene visse principper om den handelsmæssige garantis gennemsigtighed og forbindelse med den lovbestemte garanti, ligesom der fastsættes visse bestemmelser, der tager sigte på at give den handelsmæssige garanti en retlig ramme. Garantien i øvrigt er et led i handelspolitikken og er omfattet af reglerne om fri konkurrence. Dette betragtes som et virksomhedsanliggende. Der indføres således ingen forpligtelse til at afgive handelsmæssige garantier, selv om denne løsning allerede er valgt i visse af de nationale lovgivninger. Garantiernes indhold samt deres varighed og vilkårene for deres udløsning overlades ligeledes til garantigivernes skøn.

Den egentlige eftersalgsservice, dvs. serviceydelser i forbindelse med anvendelse, vedligeholdelse og reparation af varerne, som er uafhængige af de lovbestemte eller handelsmæssige garantier, er på grund af subsidiaritetsprincippet ikke omfattet af dette direktivforslag. Eftersalgsservice er et indviklet område, som på fællesskabsplan egner sig bedre til at blive reguleret ved frivillige instrumenter (f.eks. adfærdskodekser for de enkelte brancher) end gennem lovgivningen.

C. Sammenhængen med andre fællesskabspolitikker

Forbrugere og erhvervsdrivende skal have sikkerhed for, at de får en rimelig fordel af enhedsmarkedet. Rådet har derfor fremhævet sin beslutning om at sikre, at enhedsmarkedet fungerer effektivt til fordel for samtlige borgere i Fællesskabet under hensyntagen til de fire friheder⁽¹²⁾, og således giver forbrugerne fordelene af et større udvalg af varer og tjenesteydelser af høj kvalitet og forbedrer EF-virksomhedernes konkurrenceevne⁽¹³⁾. Disse erklæringer fra Rådet viser, hvorledes der er en sammenhæng mellem den politik, der føres vedrørende det indre markeds etablering og funktion, og de øvrige fællesskabspolitikker og i almindelighed samtlige de mål, der forfølges af Den Europæiske Union.

⁽¹²⁾ I denne forbindelse skal det erindres, at ifølge Domstolen indebærer de frie varebevægelser ligeledes, at "forbrugere, der bor i en medlemsstat, frit kan begive sig til en anden medlemsstats område for at forsyne sig der [...]", GB-INNO-BM-dom af 7. marts 1990, sag C-362/88, Sml. 1990, s. 667, præmis 8.

⁽¹³⁾ Rådets resolution af 7. december 1992 om den praktiske gennemførelse af det indre marked, EFT nr. C 334 af 18.12.1992, s. 1.

Kommissionen har allerede understreget den betydning, en forbedring af forbrugerbeskyttelsen kan få i denne sammenhæng. Man må på den ene side være klar over, at det indre marked ikke alene er oprettet for virksomhedernes skyld, og at det ikke kan fungere rigtigt uden forbrugernes aktive og reelle medvirken. På den anden side kan velinformerede forbrugere, der gør brug af deres valgmuligheder, fremskynde den positive økonomiske virkning af et integreret marked⁽¹⁴⁾.

Kommissionen finder, at dette forslag er helt i overensstemmelse med målene for samtlige fællesskabspolitikker, navnlig kvalitets- og konkurrencepolitikken.

II

Forslagets berettigelse på baggrund af nærhedsprincippet

a) Hvad er den påtænkte aktions mål i forhold til de forpligtelser, der hviler på Fællesskabet?

I traktatens artikel 129 A hedder det, at Fællesskabet skal bidrage til virkeliggørelsen af et højt forbrugerbeskyttelsesniveau ved foranstaltninger, som det vedtager i henhold til artikel 100 A som led i gennemførelsen af det indre marked, og ved særlige aktioner, som støtter og supplerer den politik, medlemsstaterne fører med henblik på at beskytte forbrugernes sundhed, sikkerhed og økonomiske interesser og sikre en passende forbrugerpålysning.

Ved Fællesskabets aktion er det muligt at sikre indbyrdes tilnærmelse af de væsentlige bestemmelser i de nationale lovgivninger om køb af forbrugsvarer, således at det indre markeds funktion forbedres og konkurrencefordrejningerne som følge af afvigelser i lovgivningerne mindskes. Samtidig sikres de europæiske forbrugere en ensartet mindstebeskyttelse, uanset hvor de har købt varerne.

Denne aktion indebærer følgende fordele:

- De europæiske forbrugeres tillid til enhedsmarkedet vil blive styrket.
- Det vil blive lettere at gøre indkøb på tværs af grænserne, og forbrugernes rolle som aktive aktører på markedet vil blive styrket.
- De gældende nationale regler vil blive forenklet.

⁽¹⁴⁾ "Optimering af det indre marked: strategiske program", KOM(93) 632 af 22. december 1993. Kommissionen har i øvrigt i dette dokument anført, at den mener, at der kan være behov for andre lovgivningsforanstaltninger, for at forbrugerne kan betragte Unionen som et virkeligt enhedsmarked. Lovbestemte og handelsmæssige garantier er et af de prioriterede områder.

- Aktionen vil mindske afstanden mellem fællesskabsretten og de europæiske borgere, som vil opnå direkte og meget konkrete fordele. Således vil de almindelige borgers tilslutning til den europæiske integration blive styrket.
- Aktionen vil få positive følger for konkurrencen, virksomhedernes konkurrenceevne og den europæiske økonomi.

b) Henhører den påtænkte aktion under Fællesskabets enekompetence eller under Fællesskabets og medlemsstaternes fælles kompetence?

Aktionen tilhører et område, hvor Fællesskabet er enekompetent, nemlig etableringen af det indre marked og dets funktion.

c) Hvilke virkemidler råder Fællesskabet over?

De fastsatte mål kan kun opnås ved et fællesskabsdirektiv, som fastsætter mindsteregler.

Individuelle foranstaltninger truffet af medlemsstaterne vil hverken kunne sikre forbrugerne en ensartet mindstebeskyttelse i hele Unionen eller en passende beskyttelse i tilfælde af grænseoverskridende transaktioner. Hovedformålet med direktivet - den indbyrdes tilnærmelse af de nationale lovgivninger vedrørende den lovbestemte garanti - er uforenelig med løsninger, der bygger på "soft-law" eller adfærdskodekser. Desuden er de pågældende sektorer så uensartede, at man vanskeligt kan forestille sig adfærdskodekser på europæisk plan.

d) Er det nødvendigt med ensartede regler, eller kan man nøjes med et direktiv, der opstiller de generelle mål, og overlade gennemførelsen til medlemsstaterne?

I betragtning af de eksisterende forskelle mellem de nationale lovgivninger, hvad angår såvel principper som lovtekniske regler, er en delvis harmonisering nødvendig.

Direktivforslaget, som tager hensyn til nærhedsprincippet, holder sig dog nøje til de væsentlige aspekter vedrørende den lovbestemte garanti og den handelsmæssige garanti. Forslaget vedrører således alene forbrugernes ret til at få udbedret manglen direkte, og overlader det helt til medlemsstaterne at fastsætte ordningen vedrørende de direkte eller indirekte skader, der kan opstå for forbrugeren ved køb af en mangelfuld vare⁽¹⁵⁾. Direktivforslaget kommer ej heller ind på de almindelige regler, der gælder for aftaler om køb, som f.eks. reglerne om kontraktens indgåelse, mangler ved viljeserklæringen osv. Det indeholder ikke regler vedrørende indholdet af de handelsmæssige garantier eller nogen almindelig forpligtelse til at yde garanti.

⁽¹⁵⁾ I modsætning til det ændrede forslag til direktiv om urimelige kontraktvilkår (KOM(92) 66 af 4. marts 1992, EFT nr. C 73 af 24.3.1992), hvor dette forhold udtrykkeligt behandles i artikel 6.

Endvidere er der i direktivforslaget inden for en delvis harmoniserings snævre grænser alene tale om en mindsteharmonisering. Medlemsstaterne vil således frit kunne vedtage eller opretholde strengere regler for at beskytte forbrugerne. Medlemsstaterne får således en meget vid skønsbeføjelse.

Endelig indebærer selve direktivets karakter af et regelsæt, der finder anvendelse på aftaler om køb af forbrugsvarer, at den praktiske gennemførelse af de fleste af dets bestemmelser overlades til de nationale retter, som vil tage stilling til anvendelsen af disse regler i hvert enkelt tilfælde.

III

Detaljeret gennemgang af artiklerne

Artikel 1

Artikel 1 afgrænser ved sine definitioner generelt direktivets anvendelsesområde ved at kombinere kriteriet om aftaleparterne (aftaler indgået mellem erhvervsdrivende og forbrugere) og kriteriet om aftalens genstand (forbrugsvarer).

Stk. 2, litra a). Definitionen af forbruger svarer til de klassiske definitioner, der allerede findes i andre direktiver. Ethvert salg af en forbrugsvarer, der foretages af en erhvervsdrivende til en forbruger, er således omfattet af direktivforslagets anvendelsesområde.

Stk. 2, litra b). Som foreslået i grønbogen er fast ejendom ikke omfattet af definitionen. Derimod er definitionen af forbrugsvarer ikke begrænset til nye og varige forbrugsvarer. I langt de fleste af svarene på grønbogen hedder det, at en sådan begrænsning ikke vil være fornuftig. I øvrigt sonderer de nationale lovgivninger ikke mellem disse varetyper i forbindelse med ordningerne vedrørende den lovbestemte garanti. Endvidere vil det være yderst vanskeligt at definere et varigt forbrugsgode. Skal det defineres som en vare, der ødelægges ved anvendelsen (helt eller delvis), som en vare med en forudfastsat (kort?) anvendelsesfrist osv. Reglerne i dette forslag indeholder i øvrigt i sig selv alle muligheder for at kunne tilpasses en anvendelse, der passer til de forskellige former for varer.

Stk. 2, litra c). Dette forslag tager alene sigte på salg foretaget af professionelle sælgere. Private salg er således overhovedet ikke omfattet af forslagets anvendelsesområde, men er helt underlagt de gældende nationale ordninger.

Stk. 2, litra d). Dette stykke, der til en vis grad er inspireret af irsk lov, har til formål at definere det, der i grønbogen blev kaldt "handelsmæssig garanti". Stykket omhandler enhver handelsmæssig garanti på en vare, uafhængigt af hvem der giver garantien. Stykket tager ligeledes sigte på handelsmæssige garantier, der afgives mod vederlag, og de udvidelser af gratis garantier, som der skal betales for. Denne definition har direkte forbindelse med artikel 5 i dette forslag.

Artikel 2

I denne artikel fastsættes det - i øvrigt enkle - princip om, at varerne skal være i overensstemmelse med kontrakten. Med dette generelle princip som udgangspunkt kan man dække en række situationer uden at lægge sig fast på det i grønbogen foreslåede kriterium "overensstemmelse med forbrugerens berettigede forventninger". Dette kriterium blev ganske vist vel modtaget i forbrugerkredsene, men stødte på mange indsigelser fra de erhvervsdrivendes side.

Stk. 1. Princippet om kontraktmæssighed (mangelfrihed) kan ligeledes betragtes som et fælles grundlag for de forskellige nationale retlige traditioner. Kontraktmæssighed eller mangelfrihed er ligeledes det kriterium, der anvendes i Wienerkonventionen af 1980 om internationale varesalg mellem erhvervsdrivende. Mangelfrihed betyder ikke alene overensstemmelse med de udtrykkelige aftalebestemmelser, men også overensstemmelse med visse kriterier, der er fastsat i stk. 2. Kriterierne kan i de kontinentale retsordener opfattes som ufravigelige regler, der gælder aftaler om køb af forbrugsvarer, og kan i lande med common law indgå i aftalens "implied terms", som parterne ikke kan fravige.

I de mest moderne retsordener (den nye nederlandske borgerlige lovbog, de nordiske landes lovgivninger) og i Wienerkonventionen har man forladt den traditionelle sondring, der foretages i visse retsordener mellem leveringspligt og lovbestemt garanti for skjulte mangler, til fordel for det nye fælles koncept "kontraktmæssighed". De teoretiske og praktiske vanskeligheder i forbindelse med denne sondring kan i øvrigt illustreres ved fransk retspraksis, som i årenes løb skiftevis har samlet eller adskilt disse to begreber, uden at der kan drages nogen endelig konklusion.

Stk. 2. I dette stykke uddybes princippet om mangelfrie varer på baggrund af de forskellige nationale traditioner. Stykket er ligeledes i vid udstrækning inspireret af Wienerkonventionens artikel 35, stk. 2.

Stk. 3. Grønbogen rejste spørgsmålet om udvidelse af reglerne om den lovbestemte garanti til også at gælde service i forbindelse med varerne (installation, reparation, vedligeholdelse osv.). Langt de fleste har svaret bekræftende på dette spørgsmål. Kommissionen finder imidlertid, at tjenesteydelser er så komplekse og forskelligartede, at det er vanskeligt at udvide reglerne om varesalg til at omfatte tjenesteydelser. Men for så vidt angår installationen af varer i forbindelse med salget kan denne udvidelse finde sted uden vanskelighed og er endog nødvendig på grund af vanskeligheden ved i praksis at skelne mellem den erhvervsdrivendes to ydelser og nødvendigheden af at yde forbrugeren en ensartet beskyttelse.

Artikel 3

Stk. 1. I dette stykkes første punktum fastsættes dels sælgerens ansvar for mangler, dels hvornår varernes kontraktmæssighed vurderes. Punktummet er direkte inspireret af Wienerkonventionens artikel 36, stk. 1, men i modsætning til denne konvention og retten i visse medlemsstater hedder det heri, at varernes frihed for mangler vurderes på det tidspunkt, hvor forbrugeren modtager varen, og ikke på tidspunktet for aftalens indgåelse. Dette synes i virkeligheden at være den eneste egnede løsning, når der er tale om forbrugerrelationer. Dette var der i øvrigt enighed om i langt den overvejende del af svarene på grønbogen.

Såfremt forbrugeren på købstidspunktet kendte eller ikke kunne være ubekendt med (en klar mangel, som bestod på det tidspunkt, hvor forbrugeren undersøgte varen før købet) manglen, er der egentlig ikke tale om en mangel, idet forbrugeren har accepteret varen, som den er. Varen må således siges at være "kontraktmæssig". Principielt kan sælgerens ansvarsfrihed i disse tilfælde allerede udledes af begrebet kontraktmæssighed. Men det er skønnet hensigtsmæssigt udtrykkeligt at nævne denne situation.

Toårsperioden synes at være et passende kompromis mellem de perioder, der er fastsat i de forskellige medlemsstater.

Stk. 2. Der er her tale om at begrænse sælgerens ansvar for offentlige erklæringer fremsat af tredjemand, det kontraktmæssighedskriterium, der er fastsat i artikel 2, stk. 2, litra d). Sælgeren er fritaget for ansvar i alle de i de enkelte led fastsatte tilfælde.

Stk. 3. Bevisbyrdereglerne skal i almindelighed fortsat fastsættes ved national ret. Ifølge de traditionelle bevisregler er det sædvanligvis forbrugeren, der skal bevise, at varens manglende kontraktmæssighed allerede eksisterede på det tidspunkt, hvor han modtog varen, eller i hvert fald at kimen til denne mangel var til stede.

Men når den manglende kontraktmæssighed skyldes en mangel, som først viser sig senere (og undertiden meget senere), kan det vise sig umuligt for forbrugeren at bevise, at manglen forelå på modtagelsestidspunktet. Det er nemlig som regel meget lettere for den erhvervsdrivende at bevise, at den manglende kontraktmæssighed ikke forelå ved leveringen, men skyldes f.eks. forbrugernes forkerte brug af varen. Derfor har der i flere medlemsstater efterhånden udviklet sig en retspraksis, ifølge hvilken der er omvendt bevisbyrde i tilfælde af forbrugernes køb hos erhvervsdrivende. I dette stykke er der således fastsat en delvis omvendt bevisbyrde til fordel for forbrugeren for så vidt angår det tidspunkt, hvor manglen er opstået, i en kort periode på seks måneder fra leveringen.

Stk. 4. Såfremt der ikke er tale om mindre mangler, har forbrugeren ret til at vælge mellem de fire traditionelle muligheder: ophævelse af aftalen eller prisnedslag, ombytning eller reparation af varen. Disse fire muligheder findes ligeledes i Wienerkonventionen og de mest moderne nationale lovgivninger. De mere traditionelle lovgivninger indeholder kun de to første muligheder. En tilføjelse af de to sidste vil bringe retten i bedre overensstemmelse med de økonomiske realiteter.

Den første mulighed (ophævelse af aftalen med tilbagelevering af varen og refusion af købesummen) er de erhvervsdrivende normalt ikke glade for. Mange af dem mener, at muligheden bør fjernes, såfremt varen kan repareres eller byttes. Og dette svarer til de økonomiske og samfundsmæssige realiteter. Forbrugeren er nemlig, medmindre han har mistet tilliden til produktet eller sælgeren, som regel tilfreds med at få varen byttet eller repareret. Alligevel er det vigtigt at opretholde denne mulighed, fordi:

- denne mulighed i betragtning af det brede mangelsbegreb i visse tilfælde er den eneste hensigtsmæssige

- den giver forbrugerne et godt pressionsmiddel, når de vil have varen repareret eller byttet hurtigt
- den er det klassiske middel, som alle de retlige traditioner har til fælles.

Man behøver ikke at frygte, at forbrugerne misbruger denne mulighed. For det første vil det refunderede beløb, såfremt refusionen ikke kræves kort tid efter salget, normalt blive reduceret for at tage hensyn til værdien af forbrugers brug af varen. For det andet skal forbrugeren købe en ny vare som erstatning for den, han har leveret tilbage til den erhvervsdrivende. Endelig viser de erfaringer, der er opnået af erhvervsdrivende, som sælger under mottoet "fuld tilfredshed eller pengene tilbage", at forbrugerne sædvanligvis opfører sig rimeligt. I denne forbindelse skal det erindres, at selv biler er blevet solgt på betingelsen "fuld tilfredshed eller pengene tilbage" inden for en måned.

Garantiperioden er fastsat til to år (stk. 1) ligesom i Wienerkonventionen. Men forbrugeren kan dog ikke i hele denne periode påberåbe sig samtlige de midler, der stilles til hans rådighed, idet retten til at hæve aftalen eller til at få varen ombyttet alene gælder i det første år efter leveringen.

Denne differentierede løsning bygger på den opfattelse, at ophævelse af købet og ombytning af varerne er midler, som i tidens løb bliver stadig mere uhensigtsmæssige, efterhånden som varen bliver brugt. Løsningen tager også sigte på at opnå et kompromis med traditionerne i common law-landene, som har en ret lang garantiperiode (seks år) for så vidt angår erstatningskrav, men kun giver mulighed for at tilbagelevere varen og kræve købesummen tilbagebetalt inden for en ret kort periode.

Som et kompromis, der skal gøre det muligt at gennemføre direktivet på en måde, der er tilpasset de forskellige nationale traditioner, tillades det medlemsstaterne at begrænse forbrugers valgmuligheder i tilfælde af mindre mangler.

Stk. 5. De nationale bestemmelser vedrørende salg mellem erhvervsdrivende er sædvanligvis mindre strenge end bestemmelserne vedrørende erhvervsdrivendes salg til en forbruger og giver ofte sælgerne mulighed for i aftalerne at indføre klausuler om fritagelse fra ansvar i medfør af den lovbestemte garanti. Disse klausuler er i øvrigt gyldige i henhold til fællesskabsretten, idet direktiv 93/13/EØF om urimelige vilkår er begrænset til aftaler indgået mellem "en forbruger og en erhvervsdrivende".

I denne situation kan de endelige sælgere på urimelig måde pådrage sig ansvaret for mangler ved varerne, som, når det kommer til stykket, skyldes en anden persons handling eller undladelse. Dette er bl.a. tilfældet i forbindelse med fabrikationsfejl, mangler forårsaget af en tidligere mellemmands forkerte håndtering eller endog mangler som følge af de i artikel 2, stk. 2, litra d), omhandlede erklæringer.

Selv om dette forslag til direktiv tager sigte på endeligt salg af forbrugsvarer, har det ligeledes vist sig nødvendigt i teksten at fastslå, at den endelige sælger har en klar regresret over for de ansvarlige personer, på hvem han skal kunne overvælte omkostningerne i forbindelse med fejl, som kan tilskrives dem. Regresreglerne fastsættes efter medlemsstaternes nationale lovgivninger.

Artikel 4

I artikel 4 fastsættes en frist, der løber fra tidspunktet for manglens opdagelse, og hvis overholdelse er en udtrykkelig betingelse for udøvelsen af de i de forudgående artikler indrømmede rettigheder.

Stk. 1. Kravet om, at køberen skal give sælgeren meddelelse om mangler inden en vis frist fra opdagelsen af manglen, findes allerede i visse nationale lovgivninger (Danmark, Sverige, Finland, Italien, Luxembourg, Nederlandene, Portugal), og det findes ligeledes i Wienerkonventionens artikel 39, stk. 1. En sådan pligt øger retssikkerheden og tilskynder køberen til agtpågivenhed, samtidig med at der tages hensyn til sælgerens interesse.

Ligesom i Wienerkonventionen løber fristen fra det tidspunkt, hvor forbrugeren har opdaget eller normalt burde have opdaget manglen. Sidste punktum henviser til, at forbrugeren har pligt til at udvise normal omhu i betragtning af omstændighederne og undersøge varerne efter modtagelsen uden at indføre en streng pligt til at foretage en omhyggelig kontrol med varen eller gennemføre undersøgelser for at bedømme dens funktionsdygtighed.

Stk. 2. Valget af én frist, der har både materiel og processuel karakter, gør det nødvendigt at stadfæste princippet om, at forældelsesfristen afbrydes, når den i stk. 1 omhandlede anmeldelse finder sted. Hvis dette princip ikke følges, tilskyndes forbrugerne til at anlægge sager for at undgå at fortabe deres rettigheder, og det bliver vanskeligere for de ansvarlige og forbrugerne at opnå en hurtig og mindelig orden. Reglerne for forældelsesfristens afbrydelse (bl.a. bestemmelsen af, hvornår fristen begynder at løbe igen) fastsættes efter national ret.

Artikel 5

Stk. 1. I dette stykke fastsættes et princip, der kan forekomme indlysende, nemlig at enhver garanti, der ydes, retligt binder garantigiveren efter de regler, der er fastsat i garantidokumentet. Dette indebærer ikke, at man retligt har lagt sig fast på en betegnelse (aftale, ensidigt løfte osv.), og i øvrigt kan betegnelsen variere efter, hvem der er garantigiver, og hvilke retlige traditioner der er i medlemsstaterne. Men i dette stykke ligestilles reklamer vedrørende garantierne med selve garantibetingelserne. I virkeligheden har forbrugeren nemlig aldrig adgang til garantidokumenterne før købet. Forbrugerens eneste kontakt med garantierne sker således gennem reklamerne. Forbrugerens tillid og forventninger bygges op på grundlag af reklamen vedrørende garantierne. Disse reklameudtalelser bør således betragtes som en integrerende del af garantibetingelserne. Et tilsvarende princip er i øvrigt allerede blevet knæsat på fællesskabsplan inden for rammerne af Rådets direktiv 90/314/EØF af 13. juni 1990 om pakkerejser, herunder pakkeferier og pakketure, i hvis artikel 3, stk. 2, der er fastsat det princip, at "oplysningerne i brochuren er bindende for rejsearrangøren eller formidleren".

I dette stykke fastsættes endvidere det princip, at garantierne skal være gunstigere for den, til hvem de ydes, end den i de foregående artikler fastsatte ordening. Det er ikke nødvendigt, at den tilbudte handelsmæssige garanti på alle punkter er gunstigere end garantien i henhold til direktivets ufravigelige bestemmelser. Det er tilstrækkeligt, at forbrugerens stilling bliver forbedret på en eller anden måde.

Stk. 2. For at sikre gennemsigtigheden og en passende forbrugeroplysning skal alle garantier være skriftlige og indeholde visse mindsteoplysninger. Såfremt der ydes en garanti i strid med de fastsatte regler, og i øvrigt når en garanti er i strid med artikel 5, stk. 1, må dette ikke have nogen følger for garantiens gyldighed. Forbrugeren kan altid påberåbe sig den ydede garanti og kræve den iværksat. Men medlemsstaterne skal fastsætte effektive midler til at forhindre, at sådanne garantier tilbydes, for at sikre, at de fastsatte mål opnås og begrænse potentielle kilder til uoverensstemmelser.

For at sikre fuldstændig gennemsigtighed er det endvidere i dette stykke fastsat, at de forbrugere, der ønsker det, har ret til at se garantidokumenterne før købet.

Artikel 6

Stk. 1. Dette er en "klassisk" bestemmelse, som tager sigte på klart at fastslå, at reglerne i dette forslag er ufravigelige til fordel for forbrugeren. Disse regler kan ikke tilsidesættes, end ikke med forbrugersens samtykke.

Stk. 2. Der findes allerede en tilsvarende bestemmelse i direktiv 93/13/EØF (urimelige vilkår) og direktiv 94/47/EF (timeshare).

Artikel 7

Stk. 1. Som det klart fremgår af dette forslag, og som det grundigt forklares i begrundelsen, har Kommissionen med denne tekst kun tænkt sig at dække en meget begrænset del af de spørgsmål, der rejser sig ved salg af forbrugsvarer. For så vidt angår mangler omhandler Kommissionens forslag, som fuldt ud overholder proportionalitetsprincippet, alene behovet for med de i artikel 4 fastsatte midler at løse de problemer vedrørende varerne, som manglerne forårsager. De nationale lovgivningers almindelige (eller særlige) regler går sædvanligvis meget længere og udstrækker i visse tilfælde sælgerens (eller andre personers, f.eks. producentens) ansvar til at omfatte andre skader, som forbrugeren lider som følge af manglen. Der kan være tale om det tæppe, der er ødelagt af den defekte rensemaskine, prisen for leje af et erstatningskøretøj osv. Dette forslag forhindrer naturligvis ikke den samtidige anvendelse af disse nationale regler.

Stk. 2. Her er der tale om en traditionel bestemmelse, der indgår i direktiverne om forbrugerbeskyttelse.

Artikel 8

Da direktivforslaget navnlig vedrører den lovbestemte garanti, og da det indskrænker sig til at skabe et fælles grundlag af mindsterettigheder for forbrugerne, synes en gennemførelsesfrist på to år at være passende.

Forslag til
EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV
om køb af forbrugsvarer og forbrugsgarantier

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 100 A,

under henvisning til forslag fra Kommissionen⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg⁽²⁾,

i henhold til fremgangsmåden i traktatens artikel 189 B⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

Det indre marked indebærer et område uden indre grænser med fri bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital; de frie varebevægelser gælder ikke alene for erhvervsdrivende, men også for andre; dette indebærer, at forbrugere, der bor i én medlemsstat, frit kan begive sig til en anden medlemsstat for at købe ind dér uden overraskelser på grundlag af et vist minimum af regler for køb af forbrugsvarer;

medlemsstaternes lovgivninger om køb af forbrugsvarer afviger på mange punkter fra hinanden, hvorfor de nationale markeder for køb af forbrugsvarer er indbyrdes forskellige, og der kan opstå konkurrencefordrejning mellem sælgerne;

forbrugeren, som søger at drage fordel af det indre marked ved at købe varer i en anden medlemsstat end sin bopælsstat, spiller en grundlæggende rolle for gennemførelsen af det indre marked, idet han forhindrer kunstig genetablering af nye grænser og afskærmning af markederne; hans muligheder er kraftigt forøget i kraft af de nye kommunikationsteknologier, som giver let adgang til distributionssystemerne i andre medlemsstater eller på internationalt plan; uden en mindsteharmonisering af reglerne for køb af forbrugsvarer er der fare for, at udviklingen af fjernsalget ved hjælp af de nye kommunikationsteknologier bliver hindret;

skabelsen af et fælles grundlag af mindsterettigheder for forbrugerne, som gælder, uafhængigt af hvor varerne er købt i EF, vil øge forbrugernes tillid og give dem bedre mulighed for at udnytte fordelene ved det indre marked;

(1)

(2)

(3)

de største vanskeligheder for forbrugerne og den største kilde til konflikt med sælgerne vedrører varernes manglende kontraktmæssighed; derfor bør de nationale lovgivninger om køb af forbrugsvarer tilnærmes indbyrdes for så vidt angår dette aspekt, dog uden at de nationale retlige regler og principper om de ordninger, der gælder for ansvar i og uden for kontraktforhold, berøres;

varerne bør fremfor alt være kontraktmæssige; begrebet kontraktmæssig kan betragtes som et fælles grundlag for de forskellige retlige traditioner i medlemsstaterne; sælgeren bør være direkte ansvarlig over for forbrugeren for, at varerne er kontraktmæssige (mangelfrie); dette er den traditionelle løsning, der er valgt i medlemsstaternes lovgivninger; sælger skal dog kunne holde sig til sin egen sælger eller producenten, hvis manglende kontraktmæssighed skyldes en handling eller en undladelse hos disse;

i tilfælde af mangler ved varen bør forbrugeren have ret til at kræve varen repareret eller byttet, til at få prisnedslag eller at hæve aftalen; udøvelsen af disse rettigheder bør dog være tidsbegrænset, og der bør fastsættes frister, inden for hvilke de skal kunne påberåbes over for sælgeren;

for at garantere transaktionernes sikkerhed og loyaliteten i forholdet mellem parterne bør det være forbrugers opgave inden for en kort frist at anmelde enhver konstateret mangel til sælgeren; for at give parterne mulighed for at finde mindelige løsninger uden straks at skulle anlægge sag for at beskytte deres rettigheder bør det bestemmes, at forbrugers anmeldelse af en mangel ved varen afbryder forældelsesfristen;

det er, i hvert fald for så vidt angår visse varekategorier, praksis, at sælgerne eller producenterne yder garantier, der sikrer forbrugerne mod enhver mangel, der måtte opstå inden for en vis frist; denne praksis kan bidrage til øget konkurrence på markedet; sådanne garantier kan ikke desto mindre vise sig at være simple reklamemidler og vildlede forbrugeren; for at sikre markedets gennemsigtighed bør der fastsættes visse fælles principper, der gælder de garantier, der indrømmes af erhvervsdrivende;

de rettigheder, der tillægges forbrugerne, må ikke kunne fraviges efter aftale mellem parterne, da den lovmæssige beskyttelse i modsat fald vil blive indholdsløs; forbrugeren bør altid frit kunne påberåbe sig sine rettigheder efter dette direktiv eller enhver anden anvendelig national bestemmelse, selv når han har accepteret garantien; forbrugers beskyttelse i henhold til dette direktiv må ikke kunne indskrænkes med den begrundelse, at aftalen er omfattet af loven i et tredjeland;

de forskellige medlemsstaters lovgivning og retspraksis på dette område viser, at der er voksende ønske om at sikre et højt beskyttelsesniveau for forbrugerne; på baggrund af denne udvikling og erfaringerne med gennemførelsen af dette direktiv kan det vise sig nødvendigt med en yderligere harmonisering, navnlig at det fastsættes, at producenten hæfter direkte for de mangler, han er ansvarlig for;

medlemsstaterne bør have mulighed for på området for dette direktiv at vedtage eller opretholde strengere bestemmelser for at sikre forbrugerne et endnu højere beskyttelsesniveau -

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

Anvendelsesområde og definitioner

1. Formålet med dette direktiv er en indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om køb af forbrugsvarer og om forbrugsvaregarantier for at sikre, at der fastsættes et ensartet mindsteniveau for forbrugerbeskyttelse inden for rammerne af det indre marked.
2. I dette direktiv forstås ved:
 - a) Forbruger: en fysisk person, som i forbindelse med aftaler, der er omfattet af dette direktiv, køber en forbrugsvare til et ikke-erhvervsmæssigt formål.
 - b) Forbrugsvare: enhver vare, der sædvanligvis er bestemt til brug eller forbrug, bortset fra fast ejendom.
 - c) Sælger: en fysisk eller juridisk person, som sælger forbrugsvarer i erhvervsøjemed.
 - d) Garanti: enhver yderligere forpligtelse ud over den, der gælder ifølge lovgivningen om køb af forbrugsvarer, til at refundere købesummen, bytte eller reparere varen eller på anden måde tage sig af varen, hvis den er behæftet med mangler (ikke er kontraktmæssig).

Artikel 2

Kontraktmæssighed (fri for mangler)

1. Forbrugsvarer skal være mangelfrie.
2. Varer betragtes som mangelfrie, hvis de ved leveringen til forbrugeren:
 - a) er i overensstemmelse med sælgers beskrivelse af dem og har den kvalitet, der svarer til en vareprøve eller model, som sælger har forelagt forbrugeren
 - b) er egnet til de formål, til hvilke varer af samme type sædvanligvis anvendes
 - c) er egnet til ethvert særligt formål, forbrugeren ønsker, og som han har gjort sælgeren bekendt med på tidspunktet for aftalens indgåelse, medmindre det fremgår af omstændighederne, at køber ikke har taget hensyn til sælgerens forklaringer
 - d) har en kvalitet og egenskaber, som er tilfredsstillende under hensyntagen til deres art, købesummen og de offentlige erklæringer, der er afgivet om dem af sælgeren, producenten eller dennes repræsentant.

3. En mangel, der skyldes forkert installation af varen, betragtes som en mangel i forhold til kontrakten, hvis installationsarbejdet er udført af sælgeren eller på dennes ansvar.

Artikel 3 Sælgers pligter

1. Sælgeren er ansvarlig over for forbrugeren for mangler, der består på tidspunktet for varens levering til forbrugeren, og som viser sig senest to år efter leveringen, medmindre forbrugeren på tidspunktet for indgåelsen af aftalen kendte eller ikke kunne være ubekendt med manglen.
2. Sælgeren er ikke ansvarlig, når varen ikke er i overensstemmelse med offentlige erklæringer afgivet af producenten eller dennes repræsentant, hvis:
 - sælgeren godtgør, at han ikke var bekendt med og ikke havde rimelig grund til at være bekendt med den pågældende erklæring
 - sælgeren godtgør at have rettet den pågældende erklæring eller fralagt sig ethvert ansvar for erklæringen på tidspunktet for salget
 - sælgeren godtgør, at beslutningen om at købe ikke har kunnet være påvirket af den pågældende erklæring.
3. Indtil det modsatte bevises, formodes mangler, der viser sig inden seks måneder fra leveringen, at eksistere på dette tidspunkt, medmindre denne formodning er uforenelig med varens eller manglens art.
4. Når en mangel anmeldes til sælgeren efter artikel 4, kan forbrugeren af sælgeren kræve gratis reparation af varen inden for en rimelig frist, ombytning af varen, hvor ombytning er mulig, et passende prisnedslag eller ophævelse af aftalen. Fristen for at udøve retten til at hæve aftalen eller kræve varen ombyttet er begrænset til ét år.

Medlemsstaterne kan bestemme, at de i første afsnit omhandlede rettigheder begrænses i tilfælde af mindre mangler.

5. Har den endelige sælger pådraget sig et ansvar over for forbrugeren på grund af en mangel, som skyldes en handling eller en undladelse hos producenten, en tidligere sælger i samme aftalekæde eller hos enhver anden mellemmand, har den endelige sælger regresret over for den ansvarlige person efter de i de nationale lovgivninger fastsatte regler.

Artikel 4 Forbrugers pligter

1. Forbrugeren skal for at kunne påberåbe sig de i artikel 3, stk. 4, omhandlede rettigheder anmelde manglen til sælgeren inden en måned efter, at han har opdaget eller burde have opdaget manglen.

2. Anmeldelse i henhold til stk. 1 afbryder forældelsesfristen for rettighederne ifølge artikel 3, stk. 4.

Artikel 5

Garantier

1. Enhver garanti, der ydes af en sælger eller af en producent, binder garantigiveren i retlig henseende efter de regler, der er fastsat i garantidokumentet og i reklamer desangående, og skal være gunstigere for den, over for hvem garantien ydes, end den i de nationale lovgivninger fastsatte regler om køb af forbrugsvarer.
2. Garantien skal fremgå af et dokument, som frit kan konsulteres før købet, og som klart angiver de oplysninger, der er nødvendige for garantiens opfyldelse, navnlig garantiens varighed og geografiske omfang og garantigiverens navn og adresse.

Artikel 6

Bestemmelsernes ufravigelige karakter

1. De kontraktbestemmelser eller aftaler, som er indgået med sælgeren før anmeldelsen af manglen, og som ophæver eller begrænser rettighederne i henhold til dette direktiv, er ikke bindende for forbrugeren.
2. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at forbrugeren, uanset hvilken lovgivning der finder anvendelse på aftalen, ikke berøves den beskyttelse, som dette direktiv giver, når aftalen har nær tilknytning til medlemsstaternes område.

Artikel 7

National ret og mindstebeskyttelse

1. Udøvelsen af rettighederne efter dette direktiv berører ikke udøvelsen af andre rettigheder, som forbrugeren kan påberåbe sig under henvisning til nationale regler om ansvar i og uden for kontraktforhold.
2. Medlemsstaterne kan på det af dette direktiv dækkede område vedtage eller opretholde strengere bestemmelser, der er forenelige med traktaten, for at sikre forbrugeren et højere beskyttelsesniveau.

Artikel 8

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest [to år efter dets offentliggørelse i De Europæiske Fællesskabers Tidende]. De underretter straks Kommissionen herom.

Når medlemsstaterne vedtager disse love og administrative bestemmelser, skal de indeholde en henvisning til dette direktiv, eller de skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for denne henvisning fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen ordlyden af de nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 9 Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i De Europæiske Fællesskabers Tidende.

Artikel 10

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Europa-Parlamentets vegne

På Rådets vegne

Formand

Formand

KONSEKVENSANALYSE

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om køb af forbrugsvarer og forbrugsvaregarantier

1. a. Under henvisning til subsidiaritetsprincippet stilles spørgsmålet om, hvorfor det er nødvendigt med EF-lovforanstaltninger, og hvad der er hovedmålene for foranstaltningerne?

Hovedmålene for forslaget er at:

- forbedre enhedsmarkedets funktion
- styrke forbrugernes tillid til enhedsmarkedet og gøre det muligt for dem at opnå fuld fordel af afskaffelsen af grænserne og bidrage aktivt til en bedre integration af den europæiske økonomi
- sikre de europæiske forbrugere et mindstemål af rettigheder, der kan give dem et højt beskyttelsesniveau, når de køber forbrugsvarer, uanset i hvilken medlemsstat disse indkøb foretages.

Disse mål kan ikke opfyldes på tilfredsstillende måde af medlemsstaterne og kan derfor på grund af den påtænkte aktions omfang og virkninger bedre opnås på fællesskabsplan gennem et direktiv, der tager sigte på indbyrdes tilnærmelse af de gældende nationale lovgivninger og fastsættelse af et mindstemål af rettigheder for forbrugerne i hele Unionen.

- b. Kan forslaget tænkes at medføre yderligere fordele eller ulemper?

Forslaget medfører yderligere fordele ud over dem, der opnås ved opfyldelse af hovedmålene. Disse fordele er en samlet forbedring af kvaliteten af de varer, der findes på det europæiske marked, en styrkelse af det europæiske erhvervslivs konkurrenceevne og en forlængelse af varenes levetid med heraf følgende gunstige følger for miljøet (ved en reduktion af overforbruget af naturlige ressourcer og affaldsmængden) og for beskæftigelsen (ved en voksende reparations- og kontrolvirksomhed, som pr. definition er storforbrugere af arbejdskraft).

Endvidere bidrager forslaget til en forenkling af den gældende lovgivning om køb af forbrugsvarer og om handelsmæssige garantier og gør det lettere at drive virksomhed.

- c. Overvejes andre løsninger og med hvilke resultater (f.eks. adfærdskodekser, selvjustits i de forskellige sektorer)?

Hovedformålet med direktivet - den indbyrdes tilnærmelse af de nationale lovgivninger om lovbestemt garanti - er uforeneligt med løsninger, der bygger på adfærdskodekser. Endvidere er den pågældende sektor for uensartet til, at man uden videre kan indføre adfærdskodekser på europæisk plan. De høringer, der har fundet sted vedrørende grønbogen, har i øvrigt vist dette. Selv om Kommissionen i grønbogen har opfordret

erhvervsdrivende til at forelægge den de forslag om selvjustits, de finder hensigtsmæssige, og som eksempel endog har offentliggjort en adfærdskodeks om handelsmæssige garantier, der er udarbejdet af den britiske detailhandel, har Kommissionen hidtil ikke fået forelagt noget konkret forslag eller initiativ.

Direktivforslaget giver imidlertid et meget stort spillerum til selvjustitsinitiativer. Endvidere begrænser bestemmelserne om handelsmæssige garantier sig til en opregning af visse grundlæggende principper, der med fordel vil kunne konkretiseres og udbygges som led i reglerne om selvjustits. Kommissionen vil ikke undlade kraftigt at støtte ethvert sådant initiativ.

2. a. **Hvem vil blive berørt af forslaget? Hvilken sektor? Hvor store er virksomhederne og hvor stor er den samlede beskæftigelse i denne sektor?**

Forslaget vil berøre den sektor, der beskæftiger sig med salg af forbrugsvarer. Virksomhedernes størrelse varierer naturligvis meget, idet der findes både store, mellemstore og små virksomheder.

- b. **Har denne sektor særlige kendetegn, er der f.eks. en lille gruppe store virksomheder, der indtager en dominerende stilling?**

Nej.

- c. **Hvorledes vil forslaget påvirke meget små virksomheder, håndværksvirksomheder og liberale erhverv?**

For så vidt angår de meget små detailsalgsvirksomheder sikrer forslaget deres mulighed for at gøre regres over for deres leverandører i distributionskæden.

- d. **Er der en koncentration af disse virksomheder i særlige geografiske områder i Fællesskabet?**

Nej.

3. a. **Hvilke forpligtelser vil forslaget pålægge virksomhederne? Hvad vil det koste at udbedre mangler?**

Omkostningerne ved at udbedre mangler er ubetydelige. For så vidt forslaget i forhold til lovgivningen i visse medlemsstater indebærer længere lovbestemte garantiperioder og gør det lettere for forbrugeren at anlægge sag mod de ansvarlige erhvervsdrivende i tilfælde af mangler ved varerne, kunne man måske forvente en vis begrænset stigning i omkostningerne ved at udbedre manglerne. Disse omkostninger er imidlertid yderst begrænsede og kan let fastsættes på forhånd på grundlag af varernes grad af pålidelighed. Det skal erindres, at direktivforslaget kun vedrører udbedringen af manglerne ved selve varen (reparationer, tilbagetagning osv.) og ikke på nogen måde skader, der direkte eller indirekte forvoldes forbrugeren af den mangelfulde vare.

For at undgå en hypotetisk omkostningsstigning vil de erhvervsdrivende eventuelt føle sig nødsaget til at forbedre eller tilpasse kvalitetskontrollsystemerne, således at de kan finde frem til og korrigere de interne kilder til manglende effektivitet og derved bidrage væsentligt til en gradvis nedbringelse af omkostningerne. Ifølge de sagkyndige kan de omkostningsbesparelser, der kan opnås ved at indføre en passende kvalitetsstyring, overstige 10% af omsætningen. Endvidere kan forslaget ved at klarlægge reglerne om ansvar bidrage til at mindske antallet af tvister og omkostningerne i den forbindelse.

Den indbyrdes tilnærmelse af de nationale lovgivninger om køb af forbrugsvarer og forbrugsvaregarantier vil ligeledes forenkle retsgrundlaget på europæisk plan og således i almindelighed bidrage til at nedsætte de omkostninger, erhvervsdrivende skal betale for at få kendskab til og anvende de forskellige eksisterende nationale love.

- b. Er der andre administrative procedurer, der skal følges, eller dokumenter, der skal udfyldes?**

Nej.

- c. Kræves der tilladelse til at bringe varer på markedet?**

Nej.

- d. Vil der blive opkrævet gebyrer?**

Nej.

- 4. a. Hvilke økonomiske følger kan forslaget forudses at få (omkostninger, fordele osv.). For beskæftigelsen?**

Der lægges i direktivforslaget vægt på reparation af varer, hvilket kan medføre fremstilling af mere holdbare varer. Derfor vil der blive større efterspørgsel efter reparations- og kontrolydelser, som pr. definition er meget arbejdskraftintensive, og det vil få positive følger for beskæftigelsen.

- b. For investeringerne og oprettelsen eller igangsætning af nye virksomheder?**

Af den i det foregående afsnit nævnte grund kan forslaget virke som en tilskyndelse til oprettelse af nye virksomheder, som koncentrerer sig om at reparere og vedligeholde varer.

- c. For virksomhedernes konkurrenceevne, såvel på fællesskabsmarkedet som på tredjelands markeder?**

Forslaget har en gunstig indflydelse på virksomhedernes konkurrenceevne. For det første vil det bidrage til en væsentlig forøgelse af forbrugernes tillid til enhedsmarkedet og vil få forbrugerne til at udnytte dets muligheder. Stigningen i forbrugernes indkøb på tværs af grænserne vil bidrage til at nedbryde handelshindringerne og fjerne

den kunstige opdeling af markederne. Konkurrencen vil blive skærpet, hvilket vil styrke virksomhedernes konkurrenceevne.

Forslaget vil for det andet tilskynde til en forbedring af samarbejdet mellem erhvervsdrivende på de forskellige markedsføringsniveauer med henblik på at opnå tilfredse forbrugere.

Forslaget kan for det tredje tilskynde de erhvervsdrivende, navnlig producenter af forbrugsvarer, til at indføre egnede kvalitetsstyringssystemer med heraf følgende styrkelse af virksomhedernes konkurrenceevne.

Forslaget vil for det fjerde bevirke, at de erhvervsdrivende bliver mere forsigtige, når de udtaler sig om varerne, og fjerne tvivlsomme eller endog vildledende påstande om varerne. Dette vil give et mere gennemsigtigt marked, og forbrugerne vil lettere kunne sammenligne varerne, hvorved konkurrenceevnen ikke kan undgå at blive styrket.

Endelig vil direktivet give forbrugerne et klart indtryk af deres rettigheder i tilfælde af køb af mangelfulde varer og gøre det lettere for dem at udøve disse rettigheder. Ved kravet om hurtig anmeldelse af de konstaterede mangler fra forbrugernes side (som ellers vil fortabe deres rettigheder), får forbrugerne rollen som det sidste led i kvalitetskontrollækæden og give de erhvervsdrivende den "feed-back", der er nødvendig for at finde frem til og korrigere svage led.

d. For de myndigheder, der skal gennemføre bestemmelserne?

Forslaget vil ikke medføre særlige omkostninger for de nationale myndigheder.

e. Er der andre indirekte følger?

Nej.

f. Hvilke omkostninger og fordele er der i forbindelse med forslaget?

Omkostninger:

I visse tilfælde, navnlig i forbindelse med mindre velfungerende virksomheder, der er etableret i medlemsstater, hvis lovbestemte garanti er mindre beskyttende end den ordning, der er fastsat i direktivforslaget, kan omkostningerne i forbindelse med udbedring af mangler komme til at stige lidt.

Fordele:

- Tilskyndelse til en styrkelse af kvalitetspolitikken, der kan føre til en omkostningsreduktion. Styrkelse af konkurrenceevnen.
- Mere gennemsigtigt marked. Styrkelse af konkurrencen.

- Forøgelse af forbrugernes tillid til enhedsmarkedet. Flere indkøb på tværs af grænserne. Forøgelse af den økonomiske integration. Skærpelse af konkurrencen og styrkelse af konkurrenceevnen.¹
- Positive følger for beskæftigelsen og miljøet.

Status:

Fordelene mere end opvejer omkostningerne.

5. a. **Følger for SMV. Indeholder forslaget foranstaltninger, der tager hensyn til dets særlige følger for SMV - hvis ikke, hvorfor ikke? Bør der fastsættes mindre strenge eller andre krav?**

Forslaget indeholder ikke særlige foranstaltninger vedrørende SMV. Men i betragtning af, at en af SMV's svage sider er deres vanskelighed ved at finde vej i lovgivningen, kan forslaget have positive følger for SMV, idet det indebærer en forenkling. Den større klarhed med hensyn til ansvarsreglerne, som forslaget bringer, kan ligeledes bidrage til at mindske antallet af tvister mellem SMV og forbrugerne, idet disse vil være bedre i stand til at vurdere den reelle udstrækning af deres rettigheder og ikke vil være så tilbøjelige til at klage uden hjemmel.

Endvidere vil tilskyndelsen til at oprette reparations- og vedligeholdelsesvirksomheder først og fremmest være til fordel for SMV. I øvrigt er det sandsynligt, at sælgeren, og endog producenterne, vil blive stadig mere indstillet på at udbyde eftersalgsservicen til uafhængige specialvirksomheder.

- b. **Kan man forestille sig højere tærskler, som udelukker SMV, uden at det går ud over foranstaltningernes effektivitet?**

Nej.

6. a. **Høring. Angiv, på hvilket stadium der blev iværksat høringer, og hvornår meddelelsen angående planerne om lovforanstaltninger blev offentliggjort.**

Kommissionens tjenestegrene arrangerede i januar og februar 1993 to høringer, den første med medlemsstaterne, og den anden med de berørte erhvervskredse. I april samme år fik CCD (Udvalget for Handel og Distribution) en redegørelse for det igangværende arbejde, og redegørelsen blev efterfulgt af en debat. I tilslutning til disse høringer blev der etableret tosidede kontakter med de sociale aktører, der havde vist interesse for sagen. Kommissionen gav officiel meddelelse om den snarlige offentliggørelse af en grønbog om emnet i sin 2. treårige handlingsplan vedrørende forbrugerpolitik (1993-1995): "Det indre marked skal stilles til de europæiske forbrugeres rådighed" (KOM(93) 378 endelig udg. af 28. juli 1993).

Den 15. november 1993 offentliggjorde Kommissionen grønbogen om forbrugsvaregarantier og eftersalgsservice (KOM(93) 509). Denne grønbog indeholder en grundig gennemgang af de gældende regler vedrørende garantier og eftersalgsservice i hver af de tolv medlemsstater og på fællesskabsplan. I grønbogen gennemgås ligeledes virksomhedernes praksis med hensyn til garantier. Endelig sammenfatter grønbogen de hovedproblemer, der rejser sig for forbrugere og erhvervsdrivende i det indre marked, og der gives en række konkrete forslag til, hvorledes man på fællesskabsplan kan løse disse problemer. Forslagene koncentrerer sig om den eventuelle harmonisering af den lovbestemte garanti, og der foreslås en særlig ordning i denne forbindelse. Høringsfristen blev fastsat til 30. april 1994. Kommissionen har ved en meddelelse offentliggjort i EFT nr. C 338 af 15. december 1993 opfordret alle interesserede personer, navnlig de berørte sociale aktører, til at fremsende alle de økonomiske, sociale og/eller retlige oplysninger, de finder relevante. Parterne er ligeledes blevet tilskyndet til at foreslå foranstaltninger til forbedring af garantiernes og eftersalgsservicens funktionsmåde inden for rammerne af det indre marked og særlig til at tage stilling til de i grønbogen foreslåede løsninger. Kommissionen har ligeledes bebudet, at alle, der har afgivet skriftlige indlæg, vil kunne blive indbudt til en høring.

Der er endvidere afholdt flere konferencer om emnet. Europa-Kommissionens tjenestegrene har deltaget i et éndagsseminar organiseret af Utrecht-universitetet i Nederlandene og i en todagskonference i Buxton. Denne konference, der var arrangeret af Sheffield-universitetet i Det Forenede Kongerige, havde deltagelse af repræsentanter for universiteterne, forbrugerrepræsentanter og repræsentanter for erhvervslivet.

Høringen af de personer, der svarede på grønbogen, fandt sted den 18. juli 1994. Ca. 50 personer, der repræsenterede de vigtigste interessegrupper, deltog i høringen.

Det første Europæiske Forbrugsforum, som fandt sted i Bruxelles den 4. oktober 1994, havde som et af de vigtigste punkter på dagsordenen en drøftelse af grønbogen. Det Europæiske Forbrugsforum samlede 350 deltagere fra 19 lande, som repræsenterede forskellige kredse (producenter, distributører, repræsentanter for forbrugerorganisationer og for retsverdenen, eksperter i forbrugerret, medlemmer af fællesskabsinstitutionerne osv.).

- b. **Liste over de organer, der efter at være blevet hørt om forslaget har tilkendegivet deres almindelige mening i detaljer, bl.a. ved at udtrykke bekymring eller fremkomme med indvendinger mod det endelige forslag. Hvorfor er det ikke muligt - eller ønskeligt - at imødekomme deres ønsker?**

Der er afgivet 77 formelle svar på grønbogen. De er fordelt som følger:

5 svar fra "institutioner" (Europa-Parlamentet, E-P-Retsudvalget, Det Økonomiske og Sociale Udvalg, Det Rådgivende Forbrugerudvalg og Udvalget for Handel og Distribution).

36 svar fra brancheorganisationer.

13 svar fra forbrugersammenslutninger.

12 svar fra stater eller statsejede institutioner.

1 svar fra en universitetsgruppe (ECLG - European Consumer Lawyers Group).

2 svar fra individuelle virksomheder.

8 svar fra enkeltpersoner (jura-professorer eller virksomhedsjurister).

c. Medlemsstater

Kun fire medlemsstater har svaret officielt ved skrivelse fremsendt gennem Den Faste Repræsentation. Dog har visse ministerier eller halvstatslige organer i fire andre medlemsstater svaret Kommissionen direkte. EFTA-landene (hvoraf tre i mellemtiden er blevet medlemmer af Unionen) er blevet enige om en fælles holdning, bortset fra Sverige, som har foretrukket at fremkomme med et selvstændigt bidrag.

Medlemsstaternes svar er i det store og hele ret positive og opmuntrende. Nogle går klart ind for vedtagelse af fællesskabsforanstaltninger med henblik på harmonisering af den lovbestemte garanti og vedtagelse af en fælles retlig ramme for de handelsmæssige garantier (dette er ligeledes EFTA-landenes holdning). Andre er mere tilbageholdende, men erklærer sig rede til at støtte initiativer på mindst ét af disse områder (lovbestemt garanti og handelsmæssig garanti).

d. Europa-Parlamentet

De to E-P-udvalg, der har behandlet dette emne (først og fremmest Miljø- og Forbrugerudvalget, Retsudvalget blev hørt), fremlagde meget positive betænkninger. Europa-Parlamentet vedtog sin beslutning den 6. maj 1994. Denne beslutning er ret detaljeret. Heri anmodes Kommissionen om inden udgangen af 1994 at udarbejde et direktivforslag om en mindsteharmonisering af den lovbestemte garanti og en retlig ramme for de handelsmæssige garantier. I beslutningen opfordres Kommissionen ligeledes til at behandle spørgsmålet om eftersalgsservice mere indgående end i grønbogen.

e. Det Økonomiske og Sociale Udvalg

ØSU's udtalelse blev vedtaget på et plenarmøde den 1. juni 1994. Der er tale om en stort set meget positiv rapport, som dog er holdt i meget generelle vendinger og ikke er særlig detaljeret. ØSU går ind for en gradvis harmonisering vedrørende den lovbestemte garanti og en rammeordning og en europæisk forbrugerlov vedrørende den handelsmæssige garanti. For så vidt angår eftersalgsservice foretrækker ØSU adfærdskodekser fremfor lovgivning.

f. Forbrugersammenslutninger

Disse sammenslutninger støtter klart og kraftigt fællesskabsinitiativerne. Under høringerne og mødet i Forumet har forbrugerorganisationer med stor energi og styrke forsvaret deres synspunkter. Visse af Kommissionens forslag i grønbogen er blevet

kritiseret, idet sammenslutningerne ville foretrække en endnu større beskyttelse af forbrugerne. Generelt har forbrugersammenslutningerne foretrukket, at Fællesskabet prioriterer harmoniseringen af den lovbestemte garanti, men har fremhævet, at de ligeledes ønsker den bredest mulige indsats på områderne handelsmæssige garantier og eftersalgsservice.

g. Brancheorganisationer

Brancheorganisationerne deler sig i tre grupper:

- Brancheorganisationer, der afviser ethvert fællesskabsinitiativ.
- Brancheorganisationer, der støtter en mindsteharmonisering af den lovbestemte garanti og erkender, at det vil være ønskeligt med en forbedring af situationen for så vidt angår handelsmæssige garantier gennem adfærdskodekser.
- Brancheorganisationer, der principielt afviser en harmonisering af den lovbestemte garanti, men erkender muligheden af en fællesskabsaktion for så vidt angår handelsmæssige garantier, i hvert fald hvis det sker i form af adfærdskodekser.

De vigtigste af de brancheorganisationer, som går imod fællesskabsinitiativer, har baseret deres svar på den holdning, at der ikke er væsentlige problemer, og at en fællesskabsaktion ikke er nødvendig. Dog er der kun en begrænset konkret kritik af de forskellige aspekter af de foreslåede ordninger, og i visse tilfælde har der endog kunnet opnås principiel tilslutning (f.eks. til grønbogens forslag vedrørende opstilling af en retlig ramme for de handelsmæssige garantier).

Erhvervslivet og de faglige organisationer står i øvrigt meget splittet over for Kommissionens forslag. Det er interessant at konstatere, at de store horisontale organisationer på europæisk plan ofte er principielt modstandere af en harmonisering af den lovbestemte garanti (UNICE, Eurocommerce, Udvalget for Handel og Distribution, Orgalime), medens de nationale organisationer, der ofte er medlemmer af disse europæiske forbund, har indtaget en mere nuanceret holdning eller ligefrem støtter en harmonisering af den lovbestemte garanti. Dette gælder CNPF (den franske arbejdsgiverforening), Handels- og Industri-kammeret i Paris, CGPME (det franske forbund af små og mellemstore virksomheder), British Retail Consortium og AMADEA (Association of Manufacturers of Electrical Appliances - Det Forenede Kongerige). Også de europæiske eller nationale brancheforeninger er ganske positive over for en harmonisering af den lovbestemte garanti. Dette gælder f.eks. Fédération de l'Horlogerie (Frankrig), ACEA (Association des constructeurs européens d'Automobiles), British Photographic Importers Association, Software Publishers Association Europe eller FEDSA (Federation of European Direct Selling Associations).

I almindelighed har brancheorganisationerne været meget mere tilbøjelige til at godkende en harmonisering af den lovbestemte garanti end et fællesskabsindgreb på områderne handelsmæssige garantier og eftersalgsservice.

h. Hensyntagen til de fremkomne bemærkninger og forslag

Der er i vid udstrækning taget hensyn til de forslag og bemærkninger, der er fremkommet under høringsprocessen, ved udarbejdelsen af direktivforslaget. Som eksempel kan nævnes fastlæggelsen af direktivets anvendelsesområde, mangelsbegrebet, selve den kendsgerning, at direktivet er centreret om den lovbestemte garanti, det forhold, at man er gået bort fra tanken om at skabe et "Eurogarantimærke" osv.

i. Er SMV's faglige sammenslutninger officielt blevet hørt? Hvis ikke, hvorfor ikke?

SMV's faglige sammenslutninger er blevet hørt inden for grønbogens generelle rammer. Endvidere har Kommissionens tjenestegrene før og efter vedtagelsen af grønbogen drøftet forskellige forslag med repræsentanter for SMV under møder arrangeret af Kommissionens tjenestegrene eller af sammenslutningerne selv.

7. Opfølgning og revision. Hvilke retningslinjer vil der blive fastsat for opfølgning og revision af forslaget for så vidt angår dets virkninger og omkostningerne ved dets iværksættelse. Vil forslaget let kunne ændres, når det først er vedtaget?

Der er ikke fastsat nogen udtrykkelig opfølgnings- og revisionsbestemmelse. Men Kommissionen vil ikke undlade at gennemføre de undersøgelser m.v., der er nødvendige for at vurdere, om direktivet gennemføres, som det skal, når det først er vedtaget.

Da der ikke er fastsat nogen udvalgsprocedure, vil enhver ændring af direktivet ske ad sædvanlig lovgivningsvej.

ISSN 0254-1459

KOM(95) 520 endelig udg.

DOKUMENTER

DA

10

Katalognummer: CB-CO-95-632-DA-C

ISBN 92-77-96651-3

Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer
L-2985 Luxembourg